

ร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ราษฎรซึ่งได้รับความเสียหายหรือได้รับ
ผลกระทบจากการดำเนินการตามนโยบายของรัฐด้านที่ดินและป่าไม้ พ.ศ.
(นายสุริยันต์ ทองหนูเอียด กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๒,๘๕๒ คน เป็นผู้เสนอ)

☐ เป็นร่างการเงิน

☒ ไม่เป็นร่างการเงิน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

โดยที่ได้มีประชาชนได้รับความเสียหายหรือได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามนโยบายของรัฐด้านที่ดินและป่าไม้ กรณีประกาศเขตพื้นที่ของรัฐทับที่ทำกินของประชาชน ทั้งที่ประชาชนอยู่มาก่อน ทำให้ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่นั้นกลายเป็นผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย อีกทั้งการประกาศเขตที่ดินของรัฐมีจำนวนเนื้อที่มาก ไม่สอดคล้องกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ทำให้ประชาชนผู้ยากไร้ไม่มีที่ทำกินและที่อยู่อาศัย จึงได้เข้าไปอยู่ในที่ดินของรัฐอันนำไปสู่การกล่าวหาและดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญา ส่งผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก โดยประชาชนไร้ที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย ไม่มีสิทธิในที่ดินและในการเข้าทำประโยชน์ นอกจากนี้ หากถูกดำเนินคดีและถูกศาลตัดสินว่ามีความผิด ยังมีประวัติอาชญากรรมติดตัวไม่สามารถไปประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้ตามปกติธุระ จึงเป็นการสมควรนิรโทษกรรมและล้างมลทินให้แก่ประชาชนดังกล่าว รวมทั้งเป็นการคืนสิทธิในที่ดินทำกินให้กับประชาชนผู้สุจริตที่อาศัยอยู่ในที่ดินมาก่อนประกาศเป็นที่ดินของรัฐ หรือให้ประชาชนได้รับสิทธิในการจัดสรรที่ดินจากรัฐตามนโยบายและกฎหมาย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ คือ

(1) กำหนดบรรดาการกระทำทั้งหลายของบุคคลที่เป็นความผิดตามกฎหมายที่จะให้การกระทำความผิดนั้นไม่เป็นความผิด และให้บุคคลผู้ที่ได้กระทำการนั้นพ้นจากความผิดและความรับผิดในทางอาญา แพ่ง และปกครองโดยสิ้นเชิง ไม่ว่าจะกระทำในฐานะเป็นตำรวจ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำ หรือผู้ถูกใช้ (ร่างมาตรา 3)

(2) กำหนดรายละเอียดของบทบัญญัติของกฎหมายที่จะให้บุคคลที่กระทำความผิดรับการนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 4)

(3) กำหนดคุณสมบัติของบุคคลซึ่งได้รับการนิรโทษกรรมตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ประกอบด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับการบุกรุก ยึดถือ ครอบครอง ทำลาย หรือกระทำความผิดประการใด ๆ อันเป็นการทำให้เสื่อมเสียแก่สภาพป่าหรือที่ดินของรัฐ สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ที่มีสิทธิได้รับการนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 5)

(4) กำหนดให้มี “คณะกรรมการนิรโทษกรรมจังหวัด” รวมทั้งกำหนดองค์ประกอบ หน้าที่ และอำนาจของคณะกรรมการดังกล่าว รวมถึงกำหนดให้มี “คณะกรรมการนิรโทษกรรม” รวมทั้งกำหนด องค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าว และกำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนิรโทษกรรม (ร่างมาตรา 6 - ร่างมาตรา 8)

(7) กำหนดให้ผู้มีความประสงค์ได้รับการนิรโทษกรรม ให้ยื่นคำขอนิรโทษกรรมต่อ คณะกรรมการนิรโทษกรรมจังหวัด ณ สำนักงานยุติธรรมจังหวัดในเขตท้องที่ที่มูลคดีเกิดขึ้น โดยให้ สำนักงานยุติธรรมจังหวัดมีหน้าที่รวบรวม ตรวจสอบ กลั่นกรองบุคคลที่ได้ยื่นคำขอนิรโทษกรรมและ ส่งรายชื่อต่อคณะกรรมการนิรโทษกรรมจังหวัด และให้สำนักงานยุติธรรมจังหวัด กรมราชทัณฑ์ และ กรมคุมประพฤติ ดำเนินการรวบรวม ตรวจสอบ กลั่นกรองบุคคลที่พ้นโทษไปแล้วหรือถูกคุมขังหรือ ถูกคุมประพฤติและเสนอรายชื่อต่อคณะกรรมการนิรโทษกรรมจังหวัด (ร่างมาตรา 9)

(8) กำหนดให้เจ้าหน้าที่รัฐและศาลมีหน้าที่ดำเนินการในกรณีคดีของผู้ได้รับนิรโทษกรรม อยู่ระหว่างการสอบสวน การยื่นฟ้องคดี การพิจารณาคดี การรับโทษ การคุมประพฤติหรือการพักโทษ แล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา 10)

(9) กำหนดให้บรรดาการกระทำที่เป็นเหตุให้บุคคลผู้ได้รับการนิรโทษกรรมตามกฎหมายนี้ เป็นเหตุให้ขาดคุณสมบัติในการได้รับจัดสรรที่ดินจากรัฐ ก็ให้บุคคลผู้นั้นได้รับคืนคุณสมบัติกลับมา และมีสิทธิได้รับจัดสรรที่ดินภายใต้นโยบายของรัฐ หรือตามที่กฎหมายบัญญัติ รวมทั้งได้รับสิทธิอื่น ๆ ของบุคคลและชุมชนที่มีอยู่แต่เดิม หรือเคยได้รับมาตามกฎหมาย หรือนโยบายอื่น ๆ ก่อนกฎหมายนี้ ใช้บังคับ (ร่างมาตรา 11)

(10) กำหนดให้การนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลต่อไปจนกว่าบุคคลผู้ที่ได้รับการ นิรโทษกรรมจะได้รับการจัดสรรที่ดินจากรัฐตามมาตรา 9 และในระหว่างที่รัฐดำเนินการแก้ไขปัญหา ตามมาตรา 9 ให้บุคคลผู้ที่ได้รับการนิรโทษกรรม ทายาทโดยธรรมและบริวารของบุคคลผู้นั้นสามารถ อยู่อาศัยและทำกินในที่ดินที่เป็นเหตุแห่งการนิรโทษกรรม และห้ามมิให้รัฐกระทำการใด ๆ อันเป็นการรอนสิทธิ หรือบังคับให้บุคคลผู้นั้น ทายาทโดยธรรมและบริวารออกจากที่ดิน (ร่างมาตรา 12)

(11) กำหนดให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ได้รับนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งได้กระทำ ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ รวมถึงผู้ที่ได้พ้นโทษไปแล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ มีผลใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษในกรณีความผิดนั้น ๆ (ร่างมาตรา 13)

(12) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้แทนภาคประชาสังคม ให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ มีผลใช้บังคับ และแต่งตั้งผู้แทนภาคประชาสังคมให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่กฎกระทรวง ตามวรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับ (ร่างมาตรา 14)

(13) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจ ออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 14)

ผู้ที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

- 1.1 กระทรวงยุติธรรม
- 1.2 กรมป่าไม้
- 1.3 กรมที่ดิน
- 1.4 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- 1.5 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

2. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม

- 2.1 ปลัดกระทรวงมหาดไทย
- 2.2 ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2.3 ปลัดกระทรวงการคลัง
- 2.4 สำนักงานอัยการสูงสุด
- 2.5 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 2.6 สำนักงานศาลยุติธรรม
- 2.7 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- 2.8 สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
- 2.9 มูลนิธิสืบนาคะเสถียร
- 2.10 มูลนิธิไทยรักษ์ป่า

3. ผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป

- ประชาชน

ประเด็นเพื่อรับฟังความคิดเห็น

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ กับการกำหนดบรรดาการกระทำทั้งหลายของบุคคลที่เป็นความผิดตามกฎหมายที่จะให้การกระทำความผิดนั้นไม่เป็นความผิด และให้บุคคลผู้ที่ได้กระทำการนั้นพ้นจากความผิดทั้งความรับผิดในทางอาญา แพ่ง และปกครองโดยสิ้นเชิง ไม่ว่าจะกระทำในฐานะเป็นตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำ หรือผู้ถูกใช้ ให้บุคคลที่กระทำความผิดรับการนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งได้กระทำความผิดเกี่ยวกับการบุกรุก ยึดถือ ครอบครอง ทำลาย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำให้เสื่อมเสียแก่สภาพป่าหรือที่ดินของรัฐ สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ที่มีสิทธิได้รับการนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 3 - ร่างมาตรา 5)

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ กับการกำหนดให้มี “คณะกรรมการนิรโทษกรรมจังหวัด” ทำหน้าที่พิจารณาตรวจสอบบุคคลที่ได้รับการนิรโทษกรรมและส่งรายชื่อต่อศาล อัยการ หรือตำรวจภูธรจังหวัดแห่งท้องที่ดำเนินการต่อ และเห็นด้วยหรือไม่ กับการให้มี “คณะกรรมการนิรโทษกรรม” ทำหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดกรณีมีปัญหาที่คณะกรรมการนิรโทษกรรมจังหวัดไม่สามารถดำเนินการได้ หรือปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงพิจารณาอุทธรณ์ (ร่างมาตรา 6 - ร่างมาตรา 8)

3. ท่านเห็นด้วย หรือไม่ กับการให้หน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม ดำเนินการเพื่อให้เกิดการนิรโทษกรรม พ้นจากความผิดทั้งความรับผิดในทางอาญา แพ่ง และปกครองโดยสิ้นเชิง (ร่างมาตรา 9 - ร่างมาตรา 10)

4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ กับการกำหนดให้บรรดาการกระทำที่เป็นเหตุให้บุคคลผู้ได้รับการนิรโทษกรรม ตามกฎหมายนี้ เป็นเหตุให้ขาดคุณสมบัติในการได้รับจัดสรรที่ดินจากรัฐ ก็ให้ผู้นั้นได้รับคืนคุณสมบัติกลับมา และมีสิทธิได้รับจัดสรรที่ดินภายใต้นโยบายของรัฐ หรือตามที่กฎหมายบัญญัติ รวมทั้งได้รับสิทธิอื่น ๆ ของบุคคลและชุมชนที่มีอยู่แต่เดิม หรือเคยได้รับมาตามกฎหมาย หรือนโยบายอื่น ๆ ก่อนกฎหมายนี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา 11)

5. ท่านเห็นว่าปัจจุบัน ปัญหาด้านการบุกรุกและพื้นที่ทับซ้อนของประเทศไทย มีปัญหาอย่างไรบ้าง และการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่ เพียงใด

6. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

หากท่านประสงค์แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม สามารถส่งข้อมูลได้ที่

Section77.2@parliament.go.th